

כדי למנוע פעולות טרור? כדי לסחוט „האיש המסוכן“

המעמד היה מיותר בנינו. בחדר הקטן, המקושט בפלאקאטים ממשלתיים של „מראות ישראל“, הצטופפו כשלושים איש. רובם היו עתונאים. האחרים היו האנשים שהדבר נגע להם במישרין: הפרקליטים, הנאשם, נשיא בית-המשפט, קצינים. בפניה אחת ישבה אשה תפוחית-כרס, שאיש לא שם אליה לב. היתה זו שני חרותי, אשתו (השניה) של הנאשם, בחודש הריונה השמיני. בשבילה היה הדיון מכריע: עמד להיקבע אם בעלה, יעקב חירותי, יהיה חופשי ויעמוד לידה ברגע שיהלך בנו. האיש שקיבל על עצמו למנוע את הדבר, בכל מחיר, עמד על רגליו ליד שולחן הנשיא. היה זה האיש הקטן, עלושה-שם, הממונה על שירותי הבטחון (תפקיד שהוא מעל לראש הש.ב.). הוא הוסיף בפעם הראשונה לעיני הציבור, דבר שלדברי ביגיי קודם לכן היה בו כדי „לסכן את בטחון המדינה“. אם עשה זאת בכל זאת, הרי זה מפני שענין שיחרורו של חירותי בערבות נראה לו ולאדוניו כדבר בעל חשיבות גורלית ממש.

המטרה: תמור

מה היתה חשיבותו זו? לדברי עצמו, בא הדבר למנוע שרשרת איומה של מעשי טרור. אולם לדעה אחרים, לא זאת הייתה שהאדיגה את האנשים הנוגעים בדבר.

לשם מה מותר להחזיק אדם במעצר? החוק אומר: רק לצורך השלמת החקירה נגד האיש עצמו. אולם השבוע, כאשר עלתה בפעם הרביעית שאלת שיחזור-בערבות של הנאשם יעקב חרותי, אחרי מעצרו של חמישה חודשים, נתעורר החשד כי מוסדות-

בשביל הש.ב. היה זה ענין חיוני ממש להוכיח כי המחחרת היתה יצור גדול ומסור עף, ושעמדו בראשה אנשים בעלי חשיבות לאומית. כי התמונה שנצטיירה עד כה לעיני הציבור — תמונה של מחחרת קטנה, מורכבת כמעט כולה מאנשים שעמדו במגע עם הש.ב. בתקופה זו או אחרת — הסילה חשד נורא על הש.ב. עצמו. אם הש.ב. שלט במחחרת זו, אם הורג קסטנר עצמו היה קשור עם הש.ב., אם ידע הש.ב. מראש על התוכנית להרוג אי-שיות ציבורית — הרי אז מתבקשת המסקנה כי הש.ב. מעורב בפרשה בצורה המסילה עליו אחריות שחורה — אם מתוך ספשות פלילית, ואם מתוך נימוקים גרועים מזה. מכאן המאמץ הקיצוני — ההיסטרי כמעט — של הש.ב. ואדוניו להוכיח כי לא קבוצת הצעירים קשורי-הש.ב. היו את עיקר המחחרת, אלא שבאמת היתה לה מנהיגות רצינית. אך מוכיחים זאת?

הדרך הפשוטה ביותר היתה להשמיץ במהלך המשפט אנשים שונים, כגון ישראל שיב, אורי צבי גרינברג, ד"ר יהושע ייבין, באולה כהן, רומק גרינברג, מבלי להביאם למשפט ומבלי להעמיד את הדבר בפני מבחן משפטי כל שהוא. אולם קשה היה לשכנע בצורה זו את הציבור הנאור.

הדרך השניה היתה להביא פרובוקטורים שונים, מסוג העד דניאל זרניצקי, שיעידו כי שמעו על הקשר בין המחחרת לבין אישים אחרים. אולם זרניצקי, טיפוס מנוון בעצם הופעתו, היה כמעט היתך ממה שיכול להיראות כאדם שישכנע את הציבור הרחב. לכן הושם כל הדגש על הדרך השלישית: להשיג מחירתי עצמו עדות שתרשיע אדם אחר. לא היה ספק את מי ביקש הש.ב. להרשיע: לא היה זה שיב, אלא עורך-הדין שמואל תמיר. הוא היה גיבור משפט קסטנר, ואילו אפשר היה להשיג עדות כל שהיא שתקשור אותו עם הכרוז שהשמיץ את השופט פרץ (שזיכה את קסטנר מן ההאשמה של שבועת-שקר) הרי היתה הדרך סלולה לטענה כי תמיר היה מנהיג המחחרת, טענה שחזרה לא פעם בבטאוגי הש.ב. אמר האיש הקטן עצמו: האיש שניסח את הכרוז, הוא האיש שיוזם את הרצח. אולם חירותי היה אגוז קשה. הוא סירב להרשיע את זולתו. הוצע לו רשמית „דיל“ (עיסקה) שירשיע את האיש אשר הש.ב. רוצה להביא לדין כראש-המחחרת, תמורת שיחרורו של חירותי עצמו לא רק ממעצר, אלא גם מכל אשמה.

ארכוב הדרך של חירותי

אולם קו זה מעורר נקודות משפטיות נוקבות, החייבות לעורר דאגה בלב הציבור כולו, גם אם אין לו אהדה מיוחדת לחרותי, גם אם אינו מזדהה עם דעותיו.

היריבים חיים כהן, היועץ המשפטי, הסריח את עצמו לבית-המשפט, כדי לדאוג שלא יאונה כל רע לממונה על הש.ב. מימין: הסניגור יצחק אדרת.

במדינה

(המשך מעמוד 5)

דובר של הרמטכ"ל ושל המפקח הכללי של המשטרה. אינני חושב שאנחנו צריכים לשאול שאלות, אמר דיסנצ'יק, העורכים שתקו, חזרו כלעומת שבאו.

דעות

בילי יורד למחחרת

אם ישנו מתחרה אחד למאירלין מונרו ולאביס פרסלי בפיסגת-ההרעצה של אמ-ריקה, הרי זה בילי גראהם. בשעה ש-מאירלין היסה משכרת את העין, ולאביס המתפתל מסבר את האוזן, הרי בילי גרא-האם פונה ישר אל הנשמה. הוא מביא לה את דבר ישו בך-נוצרת בעזרת מנגנון אדיר, מעין מוזגה של קירקס גאוני ואסיפת-עם קומוניסטית, הכוללת מאות זמרים, מפעילי-רמקול, השמלאים וכמרים למיניהם.

השבוע התפנה בילי היסה ממאבקו עם דרקון-החטא של ניו-יורק המושחתת, כדי לתת ראיון מיוחד לכתב העולם הזה באו"ם. סיכום דעותיו: הצטרפות מצלצלת לתורתו של ד"ר ישראל (אלדד) שיב, תקיעת-חצוצרה למען מלכות ישראל.

ראש המחחרת. קבע בילי: אין ספק שדבר אלוהים על הגבולות העתידיים של ישראל, כפי שהובטחו בתורה — מן הפרת ועד היאור — יתקיים בסופו של דבר!

גם שאר דעותיו של גראהם מתאימות במידה רבה לשלבי טולס. טען הוא: ברית-המועצות היא „גוג ארץ-המנוגז“, אשר לדברי יחזקאל (פרקים ל"ח ול"ט) יהיה בעתיד אויב ישראל. אין זה פלא שהערבים משתלבים במערך הסובייטי, לאור כל מה שכתוב בתנ"ך על בני עשו וישמעאל. היו אלה דעות חד-משמעיות. לא נשאר ספק כי לבילי גראהם יש כל הזכות להיות מצוטט על-ידי התביעה הכללית ב-משפט חרותי, כאחד מראשי מחחרת מלכות ישראל.

מסים

גיסו של מכובד

„אם מגיעים להחלטה סופית אם להגיש תביעה פלילית ואם לאו נגד משלמי-מסים מסויים, איוה משקל, אם בכלל, יש לתת... להשתייכותו הפוליטית, קשריו החברתיים?“ השאלה נשאלה בכל הרצינות ובחברה רמה. השואל לא היה אלא יועץ האוצר לעיני מסים, בכנס רשמי של מועצת-ההכנסות של המדינה. הנוכחים, בין השאר: חיים כהן, היועץ המשפטי לממשלה, זאב שרף, הממונה על הכנסות המדינה, אפשר היה לחשוב כי היועץ המשפטי יודעזע לעצם המחשבה כי יכול להיווצר רשמית יחס שונה לרמאי מפא"י, גיסו של מזכיר סניף מפא"י בעיר, ולרמאי נחות דרגה, ציוני-כללי או פרוגרסיבי. אולם חיים כהן שוב גילה את כשרונו המיוחד שלא להודעזע.

כשנטל את רשות-הדיבור נגע בבקיעות רבות. כך פסל את ההצעה שלא להביא חולי-לב למשפט, מפני שהם עלולים למות על דוכן-העדים, וליצור רוגז בקהל... אולם על עקרון הפרוטקציה המפלגתית לא היה לו מה לומר.

הדבר יועזע אפילו איש-מפא"י מובהק כמו זאב שרף. אמר הוא: „בקשר לדבריו של חיים כהן בצורה הגאה המיוחדת לו... נשאלה שאכה אם החלטה צריכה להיות תלויה בהשתייכותו הפוליטית או בקשריו החברתיים של העבריין. זה מעניין אותי כשגל דאשתקד אם העבריין הוא חבר מ-פא"י, מפא"י, ציוני-כללי או קומוניסט. צריכים להעלים עין מזה אם הוא חתנו, גיסו או אחיו של מכובד זה או אחר...“

• ואתה בראדמ, הינב על גוג ואמרת: כה אמר אדוני ה', הנני עליך גוג, נשיא ראש משך ותובל... והעליתך מירכת-צפוג, והבאתיך על הרי ישראל. והיכיתי קשתך מיד שמאלך, וחיצית מיד ימינך אפיל. על הרי ישראל תפול, אתה וכל אגפיך ועמיה אשר אתך...“

• קבע כהן: „ישנה מחלה הנקראת אנגינה פקטוריס (מחלת-לב אנושה), ומן המחלה הזאת סובל כל אדם שהוא מועמד לדין פלילי על הברחת חשודות מן המכס. זהו באמת סובלים (מתנה). אני יודע אם הם יתוצאה או רקע לפעולותיהם. עד כדי כך אני פסיכולוג...“

כוינו!
כוינו!

**בנק דיסקונט
לישראל
בע"מ**